

ADHD Norge • Afasiforbundet i Norge • Autisforeningen i Norge • Cerebral Parese-foreningen • Dysleksiforbundet i Norge • Forbundet Tenner og Helse • Forening for Blødere i Norge • Foreningen for El-overfølsomme • Foreningen for Fragilt X-Syndrom • Foreningen for Hjerteskye barn • Foreningen for Kroniske Smertepasienter • Foreningen for Muskelsyke • Foreningen for Søvnssykdommer • Hørselhemmedes Landsforbund • Intereseforeningen for LMBB syndrom • Klinefelterforeningen i Norge • Landsforbundet for Utviklingshemmede og Pårørende • Landsforeningen Alopecia Areata • LHL, Landsforeningen for hjerte- og lungesyke • Landsforeningen for Huntingtons Sykdom • Landsforeningen for kombinert syns- og hørselshemmede/døvblinde • Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte • Landsforeningen for Overvektige • Leverforeningen • Marfanforeningen • Mental Helse Norge • Momentum • Morbus Addisons Forening • Landsforeningen mot Fordøyelsessykdommer • Leverforeningen • Marfanforeningen • Mental Helse Norge • Momentum • Morbus Addisons Forening • Multipel Sklerose Forbundet i Norge • Norges Astma- og Allergiforbund • Norges Blindeforbund • Norges Diabetesforbund • Norges Døveforbund • Norges Fibromyalgi Forbund • Norges Migreneforbund • Norges Myalgisk Encefalopati Forening • Norges Parkinsonforbund • NORILCO • Norsk Cøliakiforening • Norsk Dysmeliforening • Norsk Epilepsiforbund • Norsk Forbund for Svaksynte • Norsk Forening for Analatresi • Norsk Forening for Cystisk Fibrose • Norsk Forening for Ehlers-Danlos Syndrom • Norsk Forening for Nevrofibromatose • Norsk Forening for Osteogenesis Imperfecta • Norsk forening for Tuberos Sklerose • Norsk Hemokromatoseforbund • Norsk Immunsviktforening • Norsk Intereseforening for Kortvokste • Norsk Intereseforening for Stamme • Norsk Keratoseforening • Norsk Kraniofacial Forening • Norsk Landsforening for Laryngektomerte • Norsk Lymfødeme forening • Norsk Porfyriforening • Norsk Psoriasisforbund • Norsk Revmatikerforbund • Norsk Thyroideaforbund • Norsk Tourette Forening • SpProstatakreftforeningen (PROFO) • Ryggforeningen i Norge • Ryggmarksbrokk- og Hydrocephalusforeningen • Rådgivning om spiseforstyrrelser • Støtteforening for Kreftsyke Barn • Turner Syndrom Foreningen i Norge

Samferdselsdepartementet
Att: Elisabeth Classon
Veg- og baneavdelingen
Pb 8010 Dep
0030 Oslo

IMOTTATT

29 MAR 2010

Vår fil: B10BTL-009
Vårt arkiv: 402
Saksbeh: Berit Therese Larsen

Oslo, 24. mars 2010

Høring om utkast til forskrift om gjennomføring av forordning (EF) nr. 1371/2007 om jernbanepassasjerers rettigheter og forpliktelser i norsk rett.

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) er paraplyorganisasjon for 70 organisasjoner av og for funksjonshemmede og mennesker med kronisk sykdom, med til sammen 335.000 medlemmer. FFO har disse kommentarene til ny norsk forskrift om passasjerrettigheter på jernbane.

Forslaget inneholder mange forbedringer for mennesker med funksjonshemninger kroniske sykdommer ved togreiser. Retten til gratis assistanse er nytt, og mange vil nyte godt av dette. FFO er glad for at EU-parlamentet og Kommisjonen setter søkelys på og ivaretar funksjonshemmedes behov spesielt. Det slås fast at denne gruppen skal ha samme mulighet for å reise med jernbane som andre, og slippe diskriminerende forskjellsbehandling. Det er to områder som er utfordrende når dette skal på plass, og FFO er glad for at begge omtales i forordningen.

Det ene er retten til informasjon, og her sies det at det bør legges særlig vekt på å gi informasjon til funksjonshemmede om jernbanetjenestenes tilgjengelighet, adgangsbetingelsene til togene, og fasilitetene om bord. FFO støtter også det som videre sies om at for å kunne gi passasjerer med nedsatte sensoriske evner den best mulige informasjon om forsinkelser, bør det anvendes systemer som både er synlige og kan høres.

Dette ivaretas i Jernbaneverkets informasjonsstrategi i dag, men det tar tid, og krav om dette i en forskrift kan kanskje bidra til forgang i prosessen. FFO støtter også at funksjonshemmede bør ha mulighet for å kjøpe billetter i toget uten ekstra utgifter. NSB har en åpning for dette i dag, men vår erfaring er at det er de med synlige funksjonshemninger, spesielt svaksynte, som faktisk får denne retten i dag. Andre grupper blir litt mer tilfeldig behandlet i forhold til dette.

Det andre området vi er glad for nevnes, er tilgjengelighet til tog og stasjoner. Assistanse er viktig, men enda viktigere er det å jobbe for at flest mulig skal kunne reise selvstendig. Universell utforming er et satsingsområde i Norge, men det går tregt. Vi er derfor glad for at det understrekes at det i overensstemmelse med TSI for personer med redusert mobilitet skal tas hensyn til deres behov i forbindelse med offentlige innkjøp, og at det skal sikres at alle bygninger og alt rullende materiell i forbindelse med nyanskaffelser, nyoppføringer eller omfattende renoveringer, gjøres tilgjengelige ved gradvis å fjerne fysiske hindringer og funksjonsmessige begrensninger.

Tidsfrister

FFO er undrende til de nokså strenge tidsfristene som er satt i forbindelse med bestilling av assistanse og oppmøte i forkant av reisen (art 24, a og e). Vi ser at disse er de samme som for flyreiser, og vi mener kravet om bestilling av assistanse 48 timer i forveien og krav om oppmøte 60 minutter før avgang er for strengt ved togreiser. Erfaring med tidskravene i forskriften om passasjerrettigheter ved flyreiser har vist at dette har gått knirkefritt, og tidskravene er rimelige og overkommelige for assistanseutøverne. Tograiser skjer ofte mer spontant enn flyreiser, og assistanseoppdrag vil ikke være så krevende som på flyplasser. Disse er ofte større, og har flere krevende punkter, som innsjekk og sikkerhetssjekk.

FFO anbefaler norske myndigheter å senke begge disse kravene til det halve ved togreiser, til bestilling 24 timer før og oppmøte 30 minutter før. Vi tror det vil gi aktørene rikelig med tid til å kunne planlegge og utføre et assistanseoppdrag.

Krav til assistansen

Det er viktig at assistansen utøves på en kvalitetsmessig god og forsvarlig måte. Vi er glad for at det sies eksplisitt at jernbanevirksomhetene skal utforme kvalitetsstandarder for assistanse, og innføre et kvalitetsstyringssystem for å opprettholde kvaliteten. FFO er kritisk til at det ikke stilles krav om at brukerorganisasjonene skal inn i utvikling av krav og standarder, og i evaluering av disse. Vi hadde god erfaring med brukermedvirkning i utviklingen av en minstestandard for assistanse ved flyreiser, og ber om at jernbanevirksomhetene pålegges å ta brukerorganisasjonene med på råd når standard for assistansetjeneste på togstasjoner skal utformes.

Med vennlig hilsen

FUNKSJONSHEMMEDES FELLESGRUPPE

Liv Arum
Generalsekretær